

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theses Theologicae De Certitudine Morali Quam habere
debet Confessarius de dispositione Poenitentis, ut eum
sepositâ justâ necessitate licitè absolvat**

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1685?]

Epilogus.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10951917-8

verum Solemne. Vesperas insuper & Completorium, unam Concionem manè & alteram post meridiem, quibus omnibus addebatur: cur à paritate rationis Pastor S. Michaëlis non prætendit quod Philosophi ac Humanistæ æquè ac Cives debeant frequentare Parochiam. Certè ad horum excusationem non poterunt adferri rationes, quin illis prægnantiores adferri possint ad justificationem Theologorum, quas verisimiliter præ oculis habuerant Majores nostri ex Concilio Trid. reduces, & de illius mente optimè instructi, & tamen circà antiquam illam & laudabilem consuetudinem, ut Officia Divina in Collegiis peragerentur nihil immutaverunt. Quod verò adjicit *FIDELIS RELATOR* dictos Theologos cogi ad matutinam & vespertinam Meditationem, usque adeò intento ejus non suffragatur, ut potius è contrario hinc pateat hujus Collegii Theologis non minùs abundè suppetere exercitia quibus accendatur voluntas, quàm alia quibus instruat intellectus.

§. 4.

Ejus infidelitas etiam ostenditur circà illud quod refert de MAROLLIS.

Restat ut expediamus illud negotium quod circà *Marollas* nobis faceffit *FIDELIS RELATOR*. *Marolla* vulgò vocantur filix quædam plerumque adeò pauperes, ut propterea non facillè admittendæ forent ad emittendum solemne vorum paupertatis; quas nihilominùs amor Crucis, desideriumque primitivos Christianos imitandi in unum congregavit. De his loquitur *FIDELIS RELATOR* dum conqueritur pag. 47. quod earum Confessionem annuam excipiam, absque eo quod vel ab ipso vel à moderno Pastore auctoritatem ad hoc acceperim. Ad hæc respondeo mihi opus non esse Domini Pastoris auctoritatem, ut prædictarum Filiarum annuas etiam Confessiones excipiam: Si quidem auctoritatem illam accepi ab Amplissimo Domino Coriache Illustrissimi Domini Archiepiscopi Mechliniensis nuper Vicario Generali, & quidem ad aliorum exclusionem: Quod cum *FIDELEM RELATOREM* minimè lateat, mirum sanè est & *FIDELI RELATORE* prorsus indignum, quod tam frivolâ objectione nos impetat. Ex his colligat unusquisque quàm falsò & *infidelitor* in omnibus factis nobis imponat *FIDELIS RELATOR*, qui licet vera narraret (quod tamen longissimè abest) potius super illis aut saltem plerisque illorum nos coram competenti Judice convenire debuisset, quàm impertinentes ejusmodi nugas in vulgus spargere.

EPILOGUS

Exprimitur harum Thesis & Appendicis occasio, & compendiosè referuntur qua in illis dicta sunt.

Edideram anno 1674. librum, cui titulus Methodus remittendi & retinendi peccata, in quo alicubi significavi: in Confessario, ut spositâ omni necessitate, Pœnitentem licitè absolvat, requiri certitudinem Moralem de bonâ dispositione Pœnitentis. Hanc doctrinam à tribus hinc annis (id est postquam jam octo annis, esset evulgata) multis in vestivis publicè hic Lovanii traducere cepit Vir quidam primâ vice, qua incepit profiteri Eloquentiam, an cum aliqua Eloquentia, nil mea refert, uti etiam non, quid Virum istum tum demum ad hæc impulerit, quandoquidem toties ante ut hæc diceret occasionem habuerit. Fuit enim Pastor, istius quidem genii, ut in Concionibus non facillè omitteret quidquam eorum, quæ Clero & populo significata volebat. Benè hæc rursus omnia, an malè, jam non examino.

Idem ille anno 1682. mirabili astutia circumvenit quosdam Collegii Pontificii Theologos, septem numero, quos interventu cujusdam sui alumni in tempus postmeridianum invitatos, invitatore non comparente, ipsemet recepit, & ut in talibus sit, tractavit. Deinde quæstionem movit de sigillo Confessionis, atque insigni artificio Theologis istis persuasit ut doctrina, de qua quæstio instituta scriberetur, quo posset eam mihi proponere, ut ex me sciret, quid ego illa sentirem, omnibus sanctissimè promittens sese scripto illo nunquam usurum veluti testi-
monio

monio adversus me : prout reverà nullo colore uti poterat , maxime non veluti testimonio septem testium , quia sex illorum protestati sunt se nihil scire de isto casu sive doctrina ; unicus erat qui ad summum dubitabat ; nec mirum , cum doctrina illa debuisset fuisse tradita quatuor annis ante illud tempus . Nec unus ille quod scriptum erat signavit : nam solummodò dictaverat ne nimia casus sive doctrinæ prolixitas , quemadmodum Vir ante dictus aiebat , memori à excideret . Non enim fidebat memoriæ suæ pro tempore tantillo , & tamen fidebat pro toto tempore quatuor annorum memoriæ unius Theologiæ Studiosi in iis , de quibus ad summum dubitabat an audivisset tunc , quando erat Theologus quinque circiter mensium .

Occasione istius scripti spargebatur Lovanii : septem Collegii Pontificii Theologos testatos fuisse : quod ego doctrinam in illo scripto expressam tradiderim . Hinc ulterius per Belgium & verosimiliter etiam in Hispaniam defert rumor , quod Doctores quidam Lovanienses licitum censeant ; ut Confessarius sine Pœnitentis consensu revelet ejus peccata .

His omnibus Vir ille necdum contentus à septimanis aliquot evulgavit libellum quem FIDBLEM RELATIONEM vocare non veretur , in quo primùm congerit invectivas aliquot in doctrinam ante dictam de Certitudine Morali : deindè , ut non solum doctrinam meam sed etiam personam invadat , facta aliqua mihi imputat , & unum præ reliquis toti mundo persuadere conatur ; nimirum quod in antedicto stratagemate nihil fallaciter , sed omnia sincerè egerit , quodque ego doctrinam , de qua quæstio fuerat , verè tradiderim .

Ut calumniam illam circa doctrinam de sigillo Confessionis in dubium revocare , non audeas , ipse & Sacerdos & Collegii Hoyii Præses in dicto suo libello ponit sequentia : " Præses Hoyii , illos (septem Collegii Pontificii alumnos) ad se venire curavit animo sciendi veritatem , & plures comparuerunt , & in præsentia sua prædictam doctrinam scripserunt , & declararunt , esse sui Præsidis Pontificii , quos conatus fuit melius docere . Hæc verissima esse affirmat , prædictus Præses Collegii Hoyii , paratus juramento confirmare : item quod non dicat hæc , animo calumniandi . "

Hæc sunt Thesium nostrarum & Appendicis occasio , ut nimirum doctrinam nostram de certitudine Morali ab invectivis & Censuris , & personam nostram à calumniis , præcipuè de doctrina circa Sigillum Confessionis , liberemus . Nam Theses nostras in defensionem doctrinæ , Appendicem verò in defensionem personæ posuimus .

Etenim postquam t. Thesium Conclusionem posuimus valorem Sacramenti Pœnitentiæ non pendere à Confessarii persuasione de dispositione Pœnitentis ; ostendimus Conclus. 2. ut Confessarius Pœnitentem licitè absolvat extrà necessitatem non sufficere quodlibet dubium Confessarii de Pœnitentis dispositione , cum aliàs sine necessitate licitè absolveret dubiè dispositos quoscumque , quos licitè absolvit imminente morte .

In 3. Concl. diximus : ut Confessarius sine necessitate licitè absolvat Pœnitentes non sufficere quod ipsi sit minùs probabile , aut æquè probabile esse dispositos ac indispositos , eo quod impossibile sit ; ut confessarius tales judicet esse dispositos .

Per 4. Conclus. probavimus : quod Confessarius non semper possit de suo Pœnitente sine temeritate judicare eum probabiliter esse ad Absolutionem indispositum : hinc confessarium esse : Confessario posse esse plusquam probabile quod sit dispositus : ex hoc verò ulterius sequi ; ut Confessarius Pœnitentem , seposità omni necessitate , absolvat , non sufficere , ut Confessario sit probabilius quod Pœnitens sit dispositus : cum enim plusquam probabile sit magis tutum , quàm probabilius (hoc enim est absolutè incertum , illud verò aliquo modo certum) plusquam probabile , seposità necessitate , eligendum præ probabiliori , juxta has regulas : *In dubio via tutior est eligenda . Tene certum , dimitte incertum .* Idem confirmatur ex periculo invalidæ Absolutionis imminente quando absolvis probabilius , adeoque dubiè tantum dispositum . Probatur item ex eo quod damnata sit hæc sententia " Non est illicitum in Sacramenti conferendis sequi *opinionem probabilem* de valore Sacramenti , relicta tutiore nisi &c .

Ex 5. Concl. evidens est : ut Confessarius licitè absolvat Pœnitentis non debere de illorum dispositione habere certitudinem Metaphysicam , Physicam , aut Moralem tantam , quanta haberi potest in historiis humanis , neque tantam ut est illa quæ haberi potest de propria dispositione .

In 6. Conclus. ostensum est: quod Confessarius possit & debeat habere aliquam speciem certitudinis moralis: potest enim Confessario esse plusquam probabile quod Pœnitens suus sit rectè dispositus: istud etiam, sepositâ necessitate, oportet sive debet esse: sed plusquam probabile, est certum aliqua specie Certitudinis Moralis: Ergò &c.

Ex 7. Concl. patet: quod non possimus prudenter aliquid judicare verum, nisi istud sit nobis plusquam probabile: cum omne probabile adeoque etiam probabilius noscatur sibi habere conjunctum morale periculum falsi: adeoque imprudenter judicari istud esse verum: imprudentius verò, præcipuè in rebus magnis, agi secundum id quod solum est probabilius licitum; ubi nimirum oppositum certò licet, Hinc judicium prudens debere esse moraliter certum, adeoque malè nos culpari ab illis, qui in locum Moralis Certitudinis in hac materia substituunt Judicium prudens. Quod verò Concil. & Patres vigentibus Canonibus pœnitentialibus, non tam sæpè, ac nos hodie, locuti fuerint de Certitudine Morali mirum non esse, cum ritè expletâ pœnitentiâ Canonum, sat certò constaret de Pœnitentis dispositione.

Concl. 8. probavimus: quod Confessarius dum adest justa necessitas, licitè absolvat Pœnitentes dubiè dispositos: justam verò necessitatem tum esse, quando inter signa pœnitentiæ & ipsam necessitatem est quædam proportio; ita ut in dubiè dispositis quantò minor est absolvendi necessitas, tantò majora pœnitentiæ signa requirantur; & quòd necessitas est major, eo minora pœnitentiæ signa sufficiant: eamque necessitatem posse locum habere imprimis ex parte ipsius Pœnitentis; deinde quandoque ex parte Confessarii, & nonnumquam ex parte Loci & Temporis: sed cavendum esse ne ista necessitas nimium extendatur.

Concl. 9. Exhibuimus, quæ Illust. D. Internuntius voce & scripto de Authore Methodi testari dignatus est.

Ex Appendice denique patet, quod Adversarius noster circa facta, quæ mihi adscribit & potissimum circa illud, quo toti mundo persuadere conatur, me tradidisse doctrinam de Sigillo, Conclusionem primâ Appendicis expressam, patet, inquam, inde Adversarium nil minus meritum esse quàm titulum FIDELIS RELATORIS: nec minori falsitate libellum ejus vocari FIDELIEM RELATIONEM, quàm sit falsitas illa, quâ mihi adscribit doctrinam antedictam de Sigillo Confessionis, & alia quædam quæ in libello isto facta commemorat. Jam tum concluderem, nisi justa indignatio cogeret rursus detestari horrenda illa RELATORIS FIDELIS verba "Præses Hovii illos (Collegii Pontificii Theologos) ad se venire curavit animo, sciendi veritatem, & plures comparuerunt & in præsentia sua prædictam doctrinam scripserunt & declaraverunt esse sui Præsidis Pontificii, quos conatus fuit melius docere. Hæc verissima esse affirmat prædictus Præses Collegii Hovii, paratus juramento confirmare: item quod non dicat hæc animo calumniandi."

Hæc accepta prout debent, & prout sonant, dico ego falsissima esse & nullatenus posse sine perjurio, juramento confirmari: quandoquidem ex testimonio Theologorum ante allegato constet: quod ab unico solum dubitante & quidem reliquis sex nihil prorsus de casu scientibus, ille fuerit dictatus, à nullo subscriptus, omnibus inter hæc protestantibus, quod istud testari non vellent. Præterea cur RELATOR FIDELIS si tale testimonium habeat istud non producit in suo libello, potius quàm illa testimonia quibus ipsemet in suum favorem testatur, ut fucum faciat, corrodat. Denique si tale testimonium reverà habeat, saltem jam illud proferat, nec opus erit, ut pergat alia quærere, aut ut pergat pro testimonio contra me acquirendo, me nunc ad Facultatem, nunc ad N. D. B. libelli sui Approbatorem, nunc ad Theologos per ambages & fallacias mittere, & circumducere.

P E R T I N E N S.

P Arabolicum illud, Diabolus non solet apparere in corpore humano, nisi ex pede brutali, caudâ, vel cornibus deceptio notari possit, significat: quod calumnia solent habere notas ex quibus falsitas illarum possit deprehendi.

F I N I S.